

## TYÖASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/1999 vp

### Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annetun lain 4 ja 13 §:n muuttamisesta

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Eduskunta on 19 päivänä lokakuuta 1999 lähettänyt työasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annetun lain 4 ja 13 §:n muuttamisesta (HE 97/1999 vp).

##### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Päivi Kerminen, työministeriö
- tutkimuspäällikkö Tuomas Huuho, Kilpailuvirasto
- kehittämispäällikkö Vilja Siiskonen, Etelä-Savon TE-keskus
- toimistonjohtaja Irma Hiltunen, Kaakkois-Suomen TE-keskus
- tarkastaja Pirjo Isometsä, Pirkanmaan TE-keskus

- kehittämispäällikkö Leila Simonen ja tutkija Anne Kainlauri, Stakes
- varapuheenjohtaja Helena Raunio, Kotitaloustyönantajain Liitto
- palvelutuotannonjohtaja Katriina Jokela, Vanhustyön Keskusliitto
- toimitusjohtaja Teemu Lehtinen, Veronmaksajain Keskusliitto
- projektipäällikkö Anna-Maria Korhonen, Kotityöstä leipätyöksi
- projektipäällikkö Erkki Kangas, Sata Osaajat
- toimitusjohtaja Juha Koskelo, Kaluste-Koskelo Oy / Puustelli Oy.

##### *Viitetieto*

Valiokunta on käsitellyt hallituksen esityksen kanssa yhtä aikaa kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 72/1999 vp).

#### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä annettua lakia. Itä-Suomen läänissä ja Länsi-Suomen läänissä sovellettavan kotitaloustyön väliaikaisen tukijärjestelmän voimassaoloa ehdotetaan jatkettavaksi vuodella. Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi tuen myöntämisen edellytyksiä

koskevaa säännöstä. Muutokset on yhteensovitettu kotitaloustyön väliaikaista verotukea koskevan hallituksen esityksen kanssa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Lakia sovellettaisiin vuonna 2000.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Perustelut*

Kotitaloustyön yritystukijärjestelmä on ollut alueellisesti kokeiltavana vuoden 1997 loka-kuun alusta lähtien. Kotitaloudessa tehtävästä tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä sekä asunnon kunnossapito- ja perusparannustyöstä maksetaan tukea työn tehneelle yritykselle tai hoitoalalla toimivalle yhteisölle. Yritystukikokeilua, samoin kuin samanaikaisesti kokeiltavana olevaa verovähennysmallia, ehdotetaan jatkettavaksi yhdellä vuodella. Kokeilun jatkaminen on perusteltua riittävän tiedon saamiseksi ja mallien keskinäiseksi vertaamiseksi. Valiokunta puoltaa kokeilun jatkamista ja hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

### *Lainsäädännön vakinaistaminen*

Yritystukimallin kanssa yhtä aikaa kokeiltavasta verotukimallista tähän mennessä saadut tiedot ovat siinä määrin puutteellisia, että valiokunta ehdottaa yritystukimallia koskevaan lakiin tehtäväksi ainoastaan hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset. Kokeilun tulokset ovat myönteisiä: esimerkiksi vanhuksille on tarjolla laajemmin heidän tarvitsemiaan palveluita, jolloin he voivat asua entistä pitempään kotonaan ja laitoshoidon tarve vähenee.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että ensi vuoden aikana ratkaistaan, millä tavoin kotitaloustyötä tuetaan kokeilujakson jälkeen ja millainen tuki otetaan pysyvään valtakunnalliseen käyttöön. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes on tutkinut yritystukimallin vaikutuksia ja selvittänyt tutkimustuloksiaan valiokunnalle. Kokeilun tuloksia on edelleen seurattava ja tuloksia hyödynnettävä jatkovalmistelussa. Yritystukijärjestelmää on kehitettävä siten, että sen hallinnointi on yksinkertaista ja tuen käyttö on mahdollisimman helppoa sekä kuluttajille että palvelujen tarjoajille.

Saadun selvityksen mukaan kuluttajat ovat pitäneet yritystukijärjestelmää yksinkertaisena

käyttää. Palvelujen tarjoajat ovat sen sijaan toivoneet, että tuen hakemista yksinkertaistettaisiin ja maksatusta nopeutettaisiin.

Tukea kotitaloustyöhön ei voimassa olevan lain mukaan myönnetä, jos samaa työsuoritusta varten on saatu omaishoidon tukea, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa tarkoitettua tukea tai työllistämistukea. Valiokunnan mielestä on tarpeellista selvittää, pitääkö tuen myöntämisedellytyksiä muuttaa siten, etteivät muut tuet estä tuen myöntämistä.

Stakesin tutkimuksessa mukana olleista yrityksistä joka kymmenes oli perustettu kokeilun aikana tai sitä ennakoiden. Valiokunnan käsityksen mukaan yrittäjyyden tukeminen puoltaa kokeilun jatkamista. Kotitaloustyöpalveluita myyvien yrittäjien ja yrittäjyyttä harkitsevien henkilöiden kouluttamista on lisättävä palvelutarjonnan edistämiseksi.

Tutkimuksen mukaan suurituloiset olivat käyttäneet tuettuja palveluita eniten, sitten pienituloiset ja keskituloiset vähiten. Tulokselle ei ole esitetty selkeää syytä, mutta siihen vaikuttaanee palvelutarpeiden lisäksi se, että useimmissa kotitalouksissa kotitaloustyöt tehdään perinteisesti ensisijaisesti itse. Valiokunnan mielestä on syytä selvittää tarkemmin, mitkä syyt vaikuttavat keskituloisten vähäiseen palveluiden käyttöön ja miten käyttöä voidaan lisätä.

Kotitaloustyöpalveluiden yleinen kysyntä lisääntyisi, jos työnantajat antaisivat palvelun henkilöstölleen työsuhde-etuna. Edun käyttöä voidaan edistää määräämällä kotitaloustyöpalvelun verotusarvo. Valiokunnan mielestä tämä asia tulee selvittää.

### *Päätösehdotus*

Edellä esitetyn perusteella työasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.*

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

|      |                                |                          |
|------|--------------------------------|--------------------------|
| pj.  | Jouko Skinnari /sd             | Jouni Lehtimäki /kok     |
| vpj. | Kari Kantalainen /kok osittain | Håkan Nordman /r         |
| jäs. | Tuula Haatainen /sd            | Lauri Oinonen /kesk      |
|      | Anne Huotari /vas              | Pirkko Peltomo /sd       |
|      | Kyösti Karjula /kesk           | Tero Rönni /sd           |
|      | Risto Kuisma /rem              | Raija Vahasalo /kok      |
|      | Esa Lahtela /sd                | Jaana Ylä-Mononen /kesk. |